

UZAKTAN TÜRKÇE ÖĞRETİM PROGRAMI (TSP): HAZIRLIK, UYGULAMA, SORUNLAR VE ÇÖZÜMLER*

*Hülya PİLANCI***

Hasan ÇALIŞKAN

Cengiz Hakan AYDIN

Nejdet KARADAĞ

Nurdan SÖKER

Olca SALTIK

Buket KİP KAYABAŞ

ÖZET

Şüphesiz bilişim alanındaki gelişmeler, geride bıraktığımız yüzyılın ve içinde bulunduğumuz yüzyılın en önemli gelişmeleridir. Yabancı dil öğretiminde kullanılan yöntem ve yaklaşımların tarihsel gelişimine bakıldığında da neredeyse tamamının teknolojik buluş ve bilimsel gelişmelere koşut olarak ortaya çıktığı görülmektedir. Yabancı dil öğretiminde teknolojinin sağladığı araçlarla geliştirilebilen zengin öğrenme ortamları; dil öğreniminin dört temel becerisi olan dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini geliştirmektedir; uzaktan dil öğretimi ile öğrenenlere kolay ulaşılabilen, esnek, etkili ve öğrenci merkezli öğrenim olanakları sunulmaktadır. 90'lı yıllarla birlikte iletişim ve bilgisayar ağlarının, kısacası İnternetin bütün dünyada yaygınlaşmış kullanılmasıyla söz konusu ağ üzerinde de her dilden öğretim siteleri tasarlanmıştır. Böylelikle bu alanda da bireysel ve uzaktan eğitim olanağı doğmuştur Bu çalışmada uzaktan Türkçe öğretim programı olarak Anadolu Üniversitesinde hazırlanan ve uygulanan Türkçe Sertifika Programı (TSP)'nden söz edilecektir. TSP'de katılımcılara kayıt aşamasından başlayarak tüm ders ve sınav hizmetleri İnternet üzerinden verilmektedir. Bu hizmetler, katılımcılara zaman ve mekân sınırlaması olmaksızın Türkçeyi daha esnek bir ortamda öğrenme olanağı sunmaktadır. Yabancı dil olarak uzaktan Türkçe öğretimi alanında bir ilk olan programın tasarımından, uygulama sürecine kadar karşılaşılan çeşitli sorunlar da olmuştur. Bu sorunlar; organizasyon sorunları, ders içeriği oluşturma ile ilgili sorunlar, teknik sorunlar, öğrenme alışkanlıklarına ilişkin sorunlar, öğretme alışkanlıklarına ilişkin sorunlar, akreditasyon sorunları ve yönetmelik sorunları başlıkları

* Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

** Doç. Dr. Anadolu Üniversitesi, El-mek: hpilanci@anadolu.edu.tr

altında incelenebilir. Bu çalışmada, karşılaşılan sorunlar ele alınarak bu sorunlara getirilen çözümler üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Sertifika Programı, yabancı dil öğretimi, uzaktan dil öğretimi, dil öğretim teknolojileri

DISTANCE TURKISH TEACHING PROGRAM (TSP): PREPARATION, APPLICATION PROCESSES, PROBLEMS AND SOLUTIONS

ABSTRACT

Undoubtedly, the developments in informatics are the most important ones of the 20th and 21st century. Given the historical development of the methods and approaches used in foreign language teaching, it can be seen that nearly all of these methods and approaches appeared as a result of technological inventions and scientific advances. In foreign language teaching, rich learning environments that can be enhanced by the technological tools improve four language skills, which are listening, speaking, reading and writing. With distance language teaching, learners are provided eclectic, potent and learner-centered learning opportunities. Starting from 90s, with the expanded use of communication and computer webs, particularly the Internet, language-learning sites in variety of languages have been designed. In this way, individual and distance learning opportunities in language learning have appeared. In the present study, as one of the distance language teaching program, Turkish Certificate Program (TSP), which was prepared and applied at Anadolu University, will be mentioned. The problems experienced in the program will be discussed and possible solutions will be provided. The problems experienced can be analyzed under the following headings; organizational problems, problems related to creating course content, technical problems, problems related to learning habits, problems related to teaching habits, accreditation problems, and regulation problems.

STRUCTURED ABSTRACT

Introduction

Undoubtedly, the advances in informatics are the most important advances of the previous and 21st century. Given the historical development of methods and approaches used in foreign language teaching, it can be seen that almost all of them have appeared parallel to technological inventions and scientific developments. Starting from mid 1980s, in light of the other developments in language teaching, language teaching, which can produce and spread sound or images or both, and benefit from many technological advances, started to frequently use the technology of personal computers (PC) that holds all the mentioned features. Foreign language teachers and computers programmers together have developed software that has different functions to be used in language teaching.

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

In the 21st century, the idea that language teaching is beyond teaching grammar but teaching skills and has the basic function of maintaining communication among people has been adopted. From this point of view, rich language learning environments that can be enhanced with the technological tools develop four basic skills of language learning; listening, reading, writing and speaking, and provide language learners flexible effective and learner centered learning opportunities with distance language teaching. With the extended use of communication and computer webs, namely the Internet, in 90s, teaching web sites for variety of languages have been designed. Thus, individual and distance education opportunity became possible in this area.

Teaching Turkish as a foreign language was a neglected issue until recently. However, the number of people who wants to use is increasing. Around the world, it has been anticipated that population movements among countries due to reasons related to profession, education, vocation and immigration, and as a result of this the need for learning languages, will gradually increase. International foundations support language-learning facilities, and alternative language teaching methods are considered as priority.

The distance language teaching programs have been increasing due to the increasing importance and use of open and distance education around the world, due to the fact that it can provide various and rich learning environments, use many tools together for language teaching, gather students from different geographical areas, and thanks to its various advantages such as flexible time.

The Purpose of the Study

In the present study, the problems faced in the use of Turkish Certificate Program (TSP) prepared and being implemented in Anadolu University, and solution suggestions for the these problems was mentioned. Given that TSP is the first program in this area in Turkey, the present study will provide a reference for future studies in terms of the problems and solutions discussed.

Findings and Argument

TSP is a certificate program that Anadolu University prepared with the aim of distance teaching of Turkish as a foreign language and presented for use in 2007. The program is a platform that service adults older 17. TSP has wide array of participants from foreigners living in Turkey to Europeans, and Americans; from citizens living in Turkish Republics to Turks who have language inadequacies as they live abroad.

In TSP, users are provided all course and exam services via the Internet starting from registration. These services provide users opportunities to learn Turkish in a more flexible context without the limitation of time and place. Learners can watch the lessons via the Internet; reach the textbooks prepared for the program, reinforce their knowledge with the exercises, tasks and activities, and practice speaking in virtual classrooms by using a camera and microphone with consultants. By this way, Turkish learners are provided facilities to develop their listening, speaking, reading and writing skills.

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

Students who register TSP are submitted a “ user name”, and “password” information for them to join lessons via the Internet. By using this information, the students can log in to the web site “Turkish Certificate Programs” and they can move to WebCT that is the interface (LMS) of the program. With the WebCT program, learners have the opportunity to change the language of the interface. In the program that has 12 units for each language level, the students are provided 11 different learning context including opportunities of studying, video, book, workbook, assignments, synchronized consultancy services, asynchronized consultancy services, practice exams, speaking exams and writing exams.

Results and Suggestions

The majority of the problems that are related to lesson materials for distance teaching of Turkish as a foreign language and content to teach are problems that are also faced in face to face education. There have been also expected and unexpected problems in the preparation and implementation process of TSP. When the distance language teaching programs are examined, it can be seen that these programs are developed and implemented by teams from different disciplines, as this is an interdisciplinary work. In the preparation phase of TSP, teams from different disciplines gathered and they worked in coordination during the implementation of the program. Problems can be experienced on founding a large team or continuation of regular program work. In these type of work, attitudes, beliefs and determination that an administrator of an institution has towards teaching of Turkish is highly important to motivate program staff.

The problems experienced can be analyzed under the following headings; organizational problems, problems related to creating course content, technical problems, problems related to learning habits, problems related to teaching habits, accreditation problems, and regulation problems.

To sum up, the most important issue that needs to be emphasized is that there were not any similar programs that can provide ideas to teach Turkish while starting this program in 2005. As a result, from designing the program to adopting grammar content to be taught to distance education, each step was studied for the first time. Therefore, TSP was created as a completely authentic program of Anadolu University and it is in a condition that it can be developed depending on technological advances in distance language teaching.

Key Words: Turkish Certificate Program, foreign language teaching, distance language teaching, language teaching technologies

GİRİŞ

20. yüzyılda meydana gelen bilimsel ve teknolojik gelişmelerin etkileri, hemen hemen her alanda olduğu gibi, eğitim öğretim alanında da görülmektedir. Teknolojide, özellikle bilgisayar teknolojilerinde görülen bu gelişmeler, eğitimde kalite ve eğitim olanaklarını artırma girişimlerine yeni yönelimler kazandırmıştır (Çakır, 2003). Özellikle ses (gramofon, radyo, kasetçalar...), görüntü (yansı makinesi, tepegöz...) ya da her ikisini birlikte sunabilen (sinema, televizyon, video...) görsel-

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

işitsel düzeneklerin birer ders aracı ve ancak bu düzenekler aracılığıyla kullanılabilen plak, manyetik bant, film, kaset gibi kimi ürünlerin ise birer ders materyali olarak kullanım oranı; her geçen gün biraz daha artmıştır (Kartal, 2005). Yabancı dil öğretiminde kullanılan yöntem ve yaklaşımların tarihsel gelişimine bakıldığında neredeyse tamamının teknolojik buluş ve bilimsel gelişmelere bağlı olarak ortaya çıktığı görülmektedir. Hiç şüphesiz bilişim alanındaki gelişmeler, geride bıraktığımız yüzyılın ve 21.yüzyılın en önemli gelişmelerindendir. Günümüz bilişim-iletişim teknolojilerinden çok önce, yukarıda sayılan ses ve görüntü ya da her ikisini bir arada üretilip yaymaya yarayan birçok teknolojik buluştan yararlanan dil öğretim alanı, söz konusu özellikleri bir bütün olarak bünyesinde barındıran Kişisel Bilgisayar (PC) teknolojisini (ses + görüntü + kayıt + etkileşim = çoklu-ortam), dil öğretimindeki diğer gelişmelerin ışığında 1980'li yılların ortalarından itibaren sıklıkla kullanmaya başlamıştır. Yabancı dil öğretmenleri ve bilgisayar programcıları bir araya gelerek İngilizce, Fransızca, İspanyolca ve Almanca gibi dillerin öğretiminde kullanılmak üzere farklı işlevleri olan yazılımlar geliştirmişlerdir. 90'lı yıllarla birlikte iletişim ve bilgisayar ağlarının, kısacası İnternetin bütün dünyada yaygınlaşp kullanılmasıyla söz konusu ağ üzerinde her dilden öğretim siteleri tasarlanmıştır. Böylelikle bu alanda da bireysel ve uzaktan eğitim olanağı doğmuştur (Kartal, 2005).

21. yüzyılda, yabancı dil öğretiminin dil bilgisi öğretmekten öte bir beceri öğretimi olduğu ve insanlar arasında iletişim sağlama gibi temel bir işlev üstlendiği görüşü benimsenmektedir. Bu açıdan bakıldığında yabancı dil öğretiminde teknolojinin sağladığı araçlarla geliştirilebilen zengin öğrenme ortamları; dil öğreniminin dört temel becerisi olan dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini geliştirirken uzaktan dil öğretimi ile öğrenenlere kolay ulaşılabilen, esnek, etkili ve öğrenci merkezli öğrenim olanakları sunulmaktadır. Dünyada ana dili konuşuru olarak sayı bakımından beşinci sırada yer alan Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenmek isteyen kişi sayısı ülkemize çeşitli nedenlere gelen yabancı sayısındaki pozitif hareketliliğe istinaden her geçen gün hızla artmaktadır. Bu alandaki çalışmaların sayısı giderek artmış, özellikle son yıllarda ayrı bir yoğunluk kazanmıştır (Erdem, vd., 2015). Bu çalışmada da Anadolu Üniversitesinde hazırlanmış ve uygulanmakta olan Türkçe Sertifika Programı (TSP)'nden söz edilecek, programda karşılaşılan sorunlar ve bu sorunlara getirilen çözümler ele alınacaktır. TSP'nin, Türkiye'de alanında bir ilk olması açısından, çalışmada ele alınan sorunların ve çözümlerin ileride yapılacak çalışmalara kaynak olabileceği düşünülmektedir.

UZAKTAN TÜRKÇE ÖĞRETİM PROGRAMI (TSP)

Uzaktan Türkçe Öğretim Programı (TSP); Anadolu Üniversitesinin 2007 yılında hizmete sunduğu, Türkçeyi yabancı dil olarak uzaktan öğretmek amacıyla hazırlanmış bir sertifika programıdır (Şekil 1). Program; Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenmek isteyen, 17 yaş üzerindeki tüm yetişkinlere hizmet veren bir öğrenme platformu niteliği taşımaktadır. TSP, Türkiye'de yaşayan yabancılardan, Avrupa ve Amerikalılara; Türk Cumhuriyetlerinde yaşayanlardan, yurt dışında yaşadığı için ana dilinde yetersizliği olan Türklere kadar geniş bir katılımcı kitesine sahiptir (<http://www.tsp.anadolu.edu.tr>).

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

Şekil 1. Anadolu Üniversitesi Türkçe Sertifika Programı Giriş Sayfası

TSP, bugüne kadar, Türkiye’de yaşayan yabancılar dışında; Almanya, Arjantin, ABD, Kanada, Avustralya, Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Estonya, Finlandiya, Fransa, Gürcistan, Hırvatistan, Hollanda, İngiltere, Kırgızistan, Letonya, Macaristan, Norveç, Özbekistan, Polonya, Rusya, Romanya, Tacikistan, Türkmenistan ve Yunanistan’da yaşayan yabancılar tarafından talep edilmiştir. Başladığı günden bu yana öğrenci sayısı hızla artan TSP’de hâlen yurt içinde ve yurt dışında yaşayan yabancılar, Erasmus Programıyla Türkiye’de bulunan yabancı öğrenciler, yurt dışında yaşayan Türkler olmak üzere çok sayıda katılımcı Türkçe öğrenmektedir.

TSP’de katılımcılara kayıt aşamasından başlayarak tüm ders ve sınav hizmetleri İnternet üzerinden verilmektedir. Bu hizmetler, katılımcılara zaman ve mekân sınırlaması olmaksızın Türkçeyi daha esnek bir ortamda öğrenme olanağı sunmaktadır. Öğrenciler, İnternet yolu ile dersleri izleyebilmekte; program için hazırlanmış kitaplara ulaşabilmekte; alıştırma, etkinlik ve görevlerle bilgilerini pekiştirebilmekte ve sanal sınıflarda danışmanlar eşliğinde kamera ve mikrofon kullanarak konuşma çalışmaları yapabilmektedir. Böylelikle Türkçe öğrenenlere dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini geliştirme imkânları sağlanmaktadır.

Katılımcılar soruları ve karşılaştıkları sorunlar hakkında İngilizce, Almanca ve Fransızca olmak üzere üç farklı dilde telefon ve mail ile destek hizmeti almaktadır. Program sonunda katılımcılara, belirlenen değerlendirme ölçütlerini karşıladıkları takdirde, T.C. Anadolu Üniversitesi onaylı sertifika verilmektedir.

Dört dil düzeyinin (A1, A2, B1 ve B2) öğretim içerikleri hazırlanırken Avrupa Ortak Dil Ölçütleri (CEFR) referans alınmıştır. Bu düzeylerde kazandırılması gereken dil becerileri ve yeterliliklerinin verilmesine özen gösterilerek dil öğretiminde uluslararası standarda ulaşılması hedeflenmiştir.

TSP’de Görev Alan Ekipler

Program, farklı görevleri olan ekiplerle oluşturulmuştur. Yaklaşık olarak 250 kişinin çalıştığı TSP’nin hazırlık sürecinde, aşağıda belirtilen birimlerden oluşturulan ekipler görev almıştır (http://www.tsp.anadolu.edu.tr/Images/TSP_Hazirlayanlar.pdf):

Koordinasyon: Açıköğretim Fakültesi

Ham metinler: Almanya’da görev yapan Türkçe öğretimi konusunda deneyimli konu uzmanları

Ana metinler: Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Türk Dili Bölümü

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

Öğretim tasarımı: Açıköğretim Fakültesi Tasarım Birimi

Örnek olay videoları ve dizi film: Açıköğretim Fakültesi Televizyon Yapım Birimi

e-dersler ve internet hizmetleri: Açıköğretim Fakültesi Öğrenme Teknolojileri Ar-Ge Birimi

Sorular: Açıköğretim Fakültesi Test Araştırma Birimi

Seslendirme, müzik ve oyuncular: Konservatuvar, Devlet Tiyatroları

Basılı malzeme: Açıköğretim Fakültesi Dizgi Birimi

Görsel Tasarım: Güzel Sanatlar Fakültesi

Kayıt, Sınav ve Sertifikasyon İşlemleri: e-Sertifika Programları Koordinatörlüğü

Tanıtım Etkinlikleri: İletişim Bilimleri Fakültesi, e-Sertifika Programları Koordinatörlüğü

TSP'nin uygulama sürecinde ise aşağıdaki ekipler görev almaktadır:

Koordinasyon: Açıköğretim Fakültesi

Kayıt, Sınav ve Sertifikasyon İşlemleri: e-Sertifika Programları Koordinatörlüğü

e-derslerin sunulması ve internet hizmetleri: Açıköğretim Fakültesi Öğrenme Teknolojileri Ar-Ge Birimi

Danışmanlar: Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Türk Dili Bölümü

Tanıtım Etkinlikleri: İletişim Bilimleri Fakültesi, e-Sertifika Programları Koordinatörlüğü

TSP'DE ÖĞRENME ORTAMLARI

Türkçe Sertifika Programına kayıt yaptıran öğrencilere, İnternet ortamında derse katılabilmeleri için “kullanıcı adı” ve “parola” bilgisi gönderilmektedir. Öğrenciler, bu bilgilerle “Türkçe Sertifika Programları” web sayfasından (www.tsp.anadolu.edu.tr) oturum açabilmekte ve programın ara yüzü (LMS) olarak kullanılan WebCT ortamına geçebilmektedir (Şekil 2). WebCT programı ile öğrenciler, ara yüzün dilini değiştirme olanağına sahiptir. Her dil düzeyi 12 üniteden oluşan programda öğrencilere; ders çalışma, video, kitap, çalışma kitabı, ödevler, eşzamanlı danışmanlık hizmetleri (senkron), eşzamansız danışmanlık hizmetleri (asenkron), deneme sınavı, sözlü sınav, yazılı sınav olmak üzere 11 farklı öğrenme ortamı sunulmaktadır.

Şekil 2. TSP Ana Sayfa

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

Ders

“Ders” ortamı, düzeye bağlı kazanımların gerçekleşmesi için ders içeriklerinin verildiği bölümdür (Şekil 3). Diğer ekiplerden gelen malzemeler işlenerek ders ortamında sunulmaktadır. Ders, animasyonlar ve etkileşimli canlandırmalarla desteklenmektedir. Anlatılan konuya uygun örnek olay videoları ve ders içeriğine uygun olarak geliştirilen araçlarla, kullanıcıların içerikle olan etkileşiminin en üst düzeyde olması hedeflenmektedir. Ders anlatım bölümünde, yeni nesil ders yazılımlarında kullanılan sunucu kontrol düğmeleri tasarlanmıştır. Kullanıcılar herhangi bir anda sunucuyu durdurabilmekte, sesini kapatabilmekte ya da açabilmektedir; öğrenciler, sunucu metnini görebilir ve oynatma çubuğunu hareket ettirerek sunucunun belli bir noktadan sonra konuşmasını sağlayabilir.

Şekil 3. Ders

Bu bölümde yer alan “Sözlük”te, ünitelerde geçen sözcükler seslendirilmiştir. Öğrenciler, sözlükte ihtiyaç duyduklarında aradıkları sözcüğe ulaşabilmekte, sözcüğün sesletimini dinleyebilmekte ve üç farklı dilde karşılığını görebilmektedir.

Dersin içinde, kullanıcıların Türkçe harflere rahatça ulaşabileceği bir “Alfabe” bölümü yer almaktadır (Şekil 4). Alfabede, Türkçede yer alan 29 harf seslendirilmiştir. Bu bölümde küçük ve büyük harflerin yazımları gösterilmiş ve ilgili harfle başlayan nesnelerin görselleri de eklenmiştir.

Şekil 4. Alfabe

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

Dersin içinde yer alan her konu başlığından sonra “Etkinlikler” bölümü yer almaktadır (Şekil 5). Etkinlikler bölümünde sayfanın farklı olduğunu hissettirmek için farklı bir sunucu kullanılmıştır. Etkinlikler, anlatılan konuyu pekiştirmek amacıyla oluşturulmuş çoktan seçmeli, eşleştirme, boşluk doldurma, açılır liste kutusundan sözcük seçme, dinleyerek seçme ve tekrar etme biçiminde sorulardan oluşmaktadır. Boşluk doldurma tarzında olan soruların Türkçe harf gereksinimlerini karşılamak amacıyla sanal bir klavye de bulunmaktadır.

Şekil 5. Etkinlikler

Her dersin sonunda bir “Özet” bölümü yer almaktadır. Böylelikle kullanıcılar, anlamadıkları ya da tekrar etmek istedikleri konuları yeniden gözden geçirebilmektedir. Dersin içinde kullanıcılar için bir “İçindekiler” bölümü tasarlanmıştır. İçindekiler listesini görüntüleyerek istenen konu başlığına ulaşmak ve o bölümü tekrarlamak mümkündür.

Konu anlatımını tamamlayan kullanıcıların her ünitenin sonunda yer alan ve yirmi çoktan seçmeli sorudan oluşan “Test” bölümüne girerek soruları yanıtlaması beklenmektedir. Kullanıcılar testi tamamladıktan sonra değerlendirme sayfasına geçerek verdikleri yanıtları görebilmekte ve yanlış yanıtladıkları sorulara geri dönerek yeniden yanıtlayabilmektedir.

Çalışma

Her ünitenin sonunda o üniteye ait bir “Çalışma” bölümü yer almaktadır (Şekil 6). Kullanıcıların öğrendikleri bilgileri çalışma bölümündeki alıştırmalarla pekiştirmeleri beklenmektedir. Bu bölümde, derste anlatılan içerikle ilgili çok sayıda soru yer almaktadır. Çalışma bölümünde yer alan sorular çoktan seçmeli, eşleştirme, boşluk doldurma, dinleyerek seçme ve tekrar etme biçimindedir.

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

Şekil 6. Çalışma

Videolar

Ders ortamı videolarla zenginleştirilmiştir. “Video”lar dizi film, örnek olay ve müzik klipi olmak üzere üç farklı yapıda hazırlanmıştır. Dizi filmler, her dil düzeyi için 12 bölümden oluşan filmlerdir. Sürükleyici konular ile senaryolaştırılan dizi filmlerle, ünitelerde yer alan ders içeriklerinin pekiştirilmesi amaçlanmaktadır (Şekil 7).

Şekil 7. Dizi Film

Örnek olay videolarında, ders anlatımında kazandırılan dil becerilerinin günlük hayatta kullanımını gösteren kısa bölümler yer almaktadır (Şekil 8).

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

Şekil 8. Örnek Olay

Üniteler bir müzik klipi ile sona ermektedir. Müziklerin sözleri, ünitelerde geçen sözcükler ve dil bilgisi öğeleri ile oluşturulmuştur. Şarkı sözleri ve müzikler tamamen özgündür ve bu proje için hazırlanmıştır (Şekil 9).

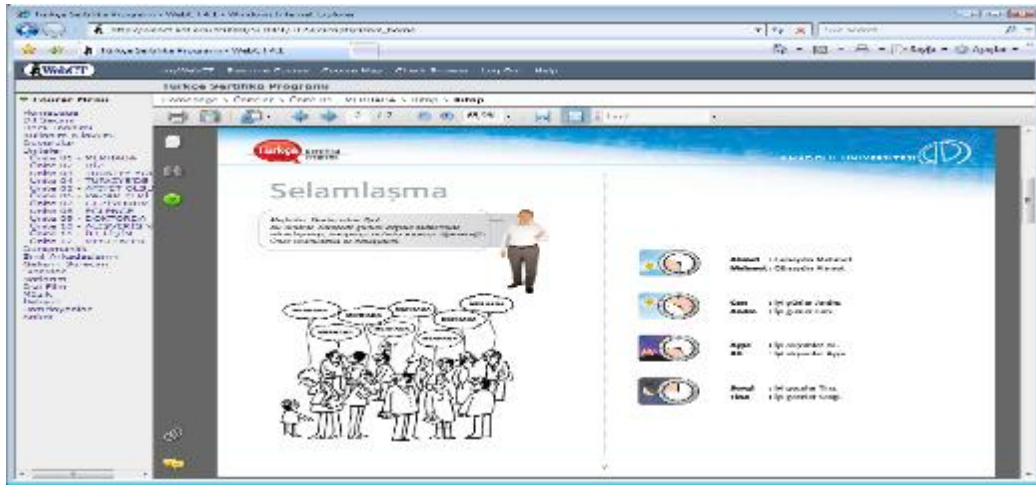
Şekil 9. Müzik

Kitap

TSP'de "Kitap", ders içindeki bilgilerin farklı örneklerle PDF formatında hazırlandığı yardımcı bir materyaldir (Şekil 10). Kitaptaki bilgiler, çizimlerle ve fotoğraflarla zenginleştirilmiştir. Kitap, sanal sınıflarda danışman eşliğinde yapılan derslerde bilgisayar üzerinde kullanılabilir. Ayrıca bilgisayarlara indirilebilme ya da çıktısı alınarak yararlanılabilmektedir.

Turkish Studies

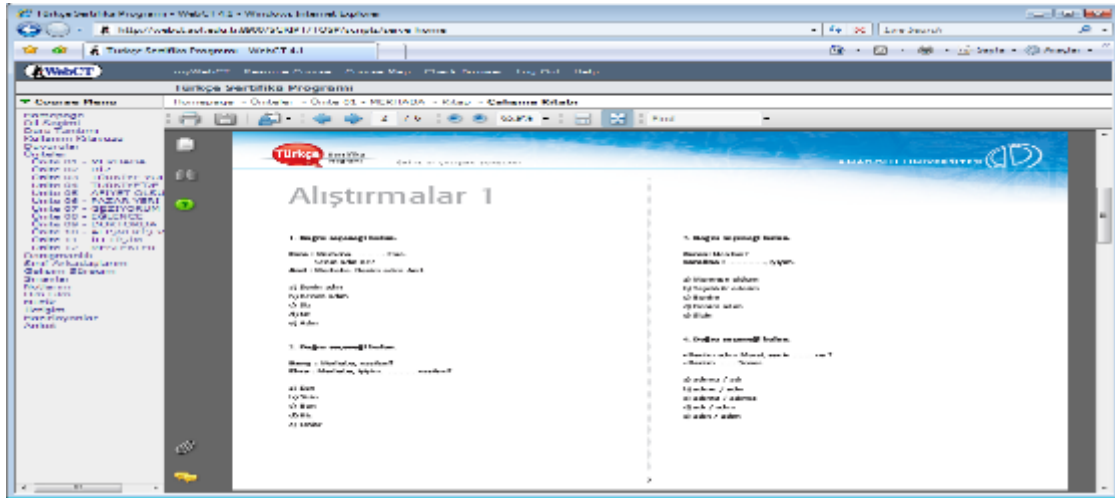
International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

Şekil 10. Kitap

Çalışma Kitabı

“Çalışma Kitabı”; ders kitabını destekleyen, her ünite için ayrı ayrı hazırlanan, çok sayıda alıştırmadan oluşan ve PDF formatında öğrenciye sunulan yardımcı bir materyaldir (Şekil 11). Çalışma kitabı, sanal sınıflarda danışman eşliğinde yapılan derslerde bilgisayar üzerinde kullanılabilir. Ayrıca bilgisayarlara indirilebilmekte ya da çıktısı alınarak da yararlanılabilmektedir.

Şekil 11. Çalışma Kitabı

Ödev

Her dil düzeyinde 12 hafta süren eğitim boyunca öğrencilere toplam 10 ödev verilmektedir. Danışmanlar tarafından hazırlanan ödevler, teknik ekip tarafından her hafta başında sisteme yüklenmekte ve öğrencilerden bir hafta içinde hazırlayarak yine sisteme yüklemeleri beklenmektedir.

Ödevler, öğrencilerin ünitelerde edindikleri bilgileri kullanarak öğrendiklerini pekiştirebileceği; okuma, dinleme, anlama ve yazma ortamlarını kullanarak hazırlayabileceği

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

etkinliklerden oluşmaktadır. Danışmanlar tarafından incelenen ödevler, öğrencilere açıklamalı bir geri bildirim şeklinde sunulmaktadır. Ödevlerin başarı ortalamasına katkısı %20'dir.

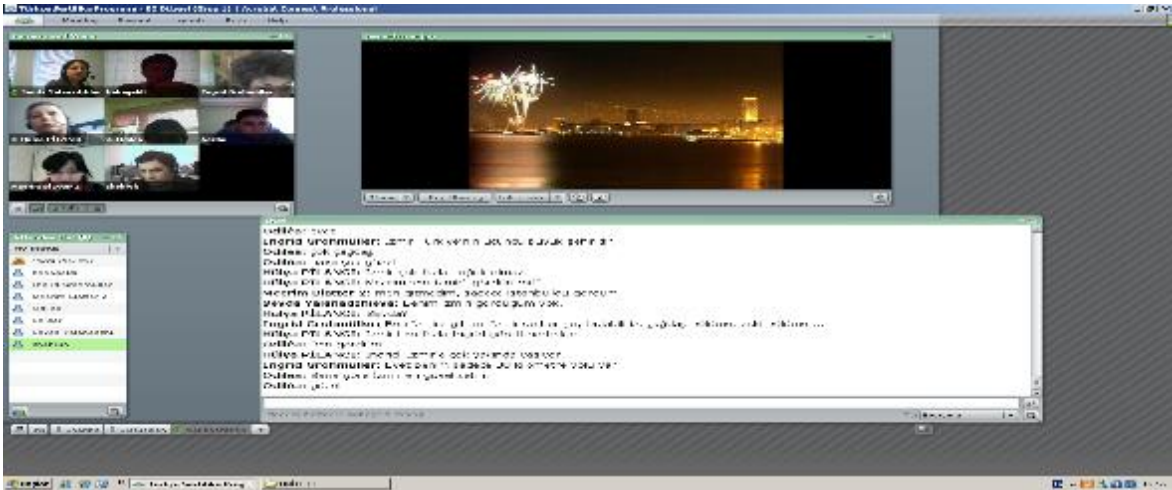
Eşzamanlı Danışmanlık

“Eşzamanlı Danışmanlık” hizmeti, haftada iki gün ve birer saat olmak üzere, bir düzeyde toplam 24 saat verilmektedir (Şekil 12). Bu hizmetin verildiği sanal sınıflara aynı dil düzeyinde olan en fazla 10 öğrenci alınmaktadır. Adobe Connect ile oluşturulan sanal sınıflara öğrenciler, sesli ve görüntülü katılmaktadır. Sanal sınıflara katılmak için mikrofon ve kamerayı açık tutmak zorunludur. Bu ortamda öğrenciler, konu uzmanı danışmanları ve birbirleri ile sözlü ya da yazılı iletişim kurarak konuşma ve yazma becerilerini geliştirmektedir (Fotoğraf 1).

Fotoğraf 1. Danışmanlık Hizmeti

Danışmanlık saatlerine, bir konu uzmanı danışmanın yanı sıra çıkabilecek teknik sorunların giderilebilmesi için bir de teknik destek görevlisi katılmaktadır. Teknik sorun yaşayan bir öğrenci olduğunda bağlantıya geçilmekte, böylelikle dersin işleyişi kesilmemektedir (Şekil 12). Eşzamanlı danışmanlık hizmetinin başarı notuna katkısı %15'tir.

Şekil 12. Eşzamanlı Danışmanlık

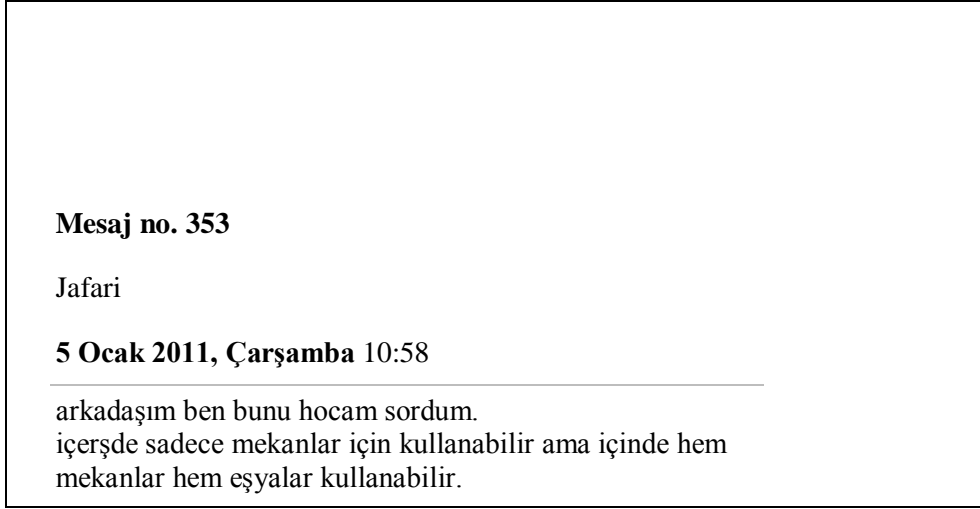
Eşzamansız Danışmanlık

“Eşzamansız Danışmanlık” hizmeti, e-posta ve çevrimiçi tartışma ortamı aracılığıyla yürütülmektedir (Şekil 13). Öğrenciler, anlatılan üniteye ait sorularını, eşzamansız danışmanlık bağlantısını kullanarak e-posta ve tartışma ortamı aracılığı ile danışmanlarına ulaştırmaktadır.

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

Tartışma ortamında diğer öğrencilerin de katıldığı soru çözümleri olabildiği gibi danışmanlara e-posta yoluyla ulaşan sorular da 24 saat içinde cevaplanmaktadır. Eşzamansız danışmanlık hizmetinin başarı notuna katkısı %15'tir.

Şekil 13. Eşzamansız Danışmanlık

Online Deneme Sınavı

Öğrencilerin dönem sonunda katılacakları online sınava hazırlanması amacıyla sınavdan 15 gün önce deneme sınavları yayımlanmaktadır. Deneme sınavları; çoktan seçmeli, eşleştirmeli ve dinleme-yanıtlama türünden sorular içermektedir ve online sınava paralel olarak hazırlanmıştır. Öğrenciler günün herhangi bir saatinde diledikleri sayıda deneme sınavı çözebilirler. Sınav sonucu, deneme sınavının bitiminde ekranda raporlanmaktadır.

Online deneme sınavları için bir soru veritabanı oluşturulmuştur. Veritabanında online sınav sorularına paralel özellik taşıyan 2.000 soru bulunmaktadır. Her ünite için soru setleri oluşturulmuştur ve her soru setinde yaklaşık 20 soru bulunmaktadır. Öğrenci deneme sınavını başlattığında her defasında 2.000 soruluk veritabanından rastgele seçilen sorulardan bir sınav oluşturulmaktadır.

Online Sınav

Dönem sonunda her öğrenci için bir "Sınav Giriş Belgesi" düzenlenmektedir. Öğrenciye özel hazırlanan bu belgede online sınavın ve sözlü sınavın ne zaman, nerede ve nasıl yapılacağı bilgisi ile sınav yönergesi ve kuralları yer alır. Sınav giriş belgeleri, 12 haftalık öğretim döneminin 10. haftasında her öğrenciye e-posta ile gönderilmektedir. Web sitelerinde sınav giriş belgelerinin gönderildiğine dair duyurular yayımlanır. Sınav giriş belgesinde yer alan yönergelere ek olarak yine öğrenme yönetim sisteminin Sınav bölümünde Türkçe, İngilizce, Almanca ve Fransızca olarak hazırlanan online sınav yönergesi bulunmaktadır.

Öğrenciler öğrenme yönetim sisteminde kendi kullanıcı bilgileriyle oturum açtıktan sonra sınav modülüne girerek sınavı başlatabilir. Böylece çoktan seçmeli, eşleştirme, dinleme-yanıtlama, açık uçlu soru ve kompozisyon yazma türlerinde toplam 50 sorudan oluşan 75 dakikalık sınav başlar. Soruların yanıtlanma durumu ve süre sayacı, ekranda yer alan izleme bölümünde görüntülenmektedir. Sınavı tamamlayan öğrenciler, kaydederek sınavdan çıkar. Sınav süresince öğrencinin sınava eriştiği bilgisayarda elektrik ya da İnternet kesintisi gibi beklenmedik durumlar olduğunda, teknik ekip tarafından acilen incelenerek uygun görülmesi ve sınav süresi içerisinde

Turkish Studies

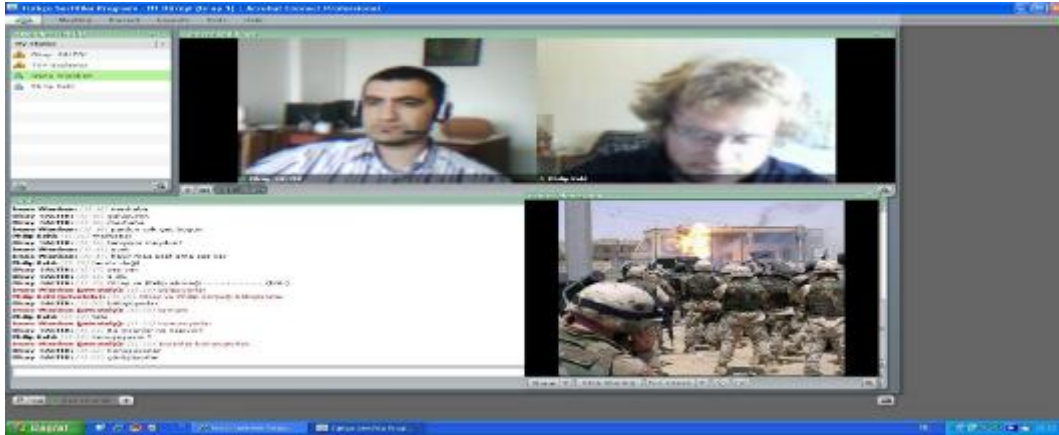
International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

olmak kaydıyla, başka bir bilgisayardan sisteme erişim ve sınava devam etmek mümkündür. Sınavı bir kez kaydettikten sonra geri dönmek mümkün değildir.

Online Sözlü Sınav

Online sözlü sınav, sanal sınıf ortamında kamera ve mikrofon eşliğinde öğrencilerin danışmanlarıyla birebir katıldıkları 20 dakika süren bir sınavdır (Şekil 14). 12 haftalık öğretim sürecinin sonunda uygulanmaktadır. Randevu usulüyle yürütülen online sınava öğrenciler diledikleri gün ve saatte katılabilirler. Randevu süreci tamamlandıktan sonra öğrenciye özel düzenlenen sınav giriş belgesine online sözlü sınav tarihi eklenir ve sınav öncesinde e-postayla öğrenciye ulaştırılır. Online sözlü sınavı yapacak olan akademik danışmanlar için de ayrıntılı sınav takvimi, sınav soruları ve sınav kurallarını içeren bir dosya sisteme yüklenir. Böylece bütün öğrenciler aynı kurallar çerçevesinde, aynı sürede ve aynı soruların kullanıldığı standart bir sözlü sınava katılmaktadır. Aynı zamanda bütün danışmanlar da nerede, ne zaman, hangi koşullarda, hangi öğrencilere sınav yapacağı bilgisine ulaşır. Online sözlü sınav sanal sınıf ortamında kamera ve mikrofon kullanılarak danışman ile birebir gerçekleştirilir. Sınav süresince, sanal sınıf ortamında, ayrıca bir teknik destek görevlisi bulunur. Teknik destek görevlisi, akademik danışmanın ve öğrencinin karşılaştığı teknik sorunlara çözüm bularak sınavın zamanında ve sorunsuz tamamlanmasını sağlamaktadır.

Şekil 14. Online Sözlü Sınav

TSP HAZIRLIK VE UYGULAMA SÜREÇLERİNDE KARŞILAŞILAN SORUNLAR VE GELİŞTİRİLEN ÇÖZÜMLER

TSP'nin hazırlık ve uygulama sürecinde, öngörülen ya da öngörülemeyen sorunlarla karşılaşmıştır. Bu sorunlar; organizasyon sorunları, ders içeriği oluşturma ile ilgili sorunlar, teknik sorunlar, öğrenme alışkanlıklarına ilişkin sorunlar, öğretme alışkanlıklarına ilişkin sorunlar, akreditasyon sorunları ve yönetmelik sorunları başlıkları altında incelenebilir.

Organizasyon Sorunları

Uzaktan dil öğretim programları incelendiğinde, disiplinlerarası bir çalışma olduğu için, farklı alanlardan geniş ekipler tarafından hazırlandığı ve uygulandığı görülmektedir. TSP hazırlık sürecinde, farklı birimlerinden oluşan ekipleri bir araya getirmek ve uygulama sürecinde ekiplerin eş güdümlü çalışmasını sağlamak, TSP yöneticilerinin sorumluluğunda olmuştur. Gerek büyük ekibin kuruluşunda gerek ekipler arası iş akışının düzenli olarak devam etmesinde sorunlar yaşanabilmektedir. Öncelikle, kurum yöneticilerinin Türkçenin öğretimi konusunda gösterecekleri tutumun, inancın ve kararlılığın, program çalışanlarının güdülenmesi açısından çok önemli olduğunu belirtmek gerekir. Ayrıca bu tür çalışmalarda görev alacakların, ekip içinde çalışabilme

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

özelliklerinin gelişmiş olmasına da dikkat edilmelidir. Program içinde yer alan hiçbir ekip ya da çalışan, yaptığı işi diğerinden daha önemli görmemelidir. Tüm ekiplerin hazırlanan programın tamamını iyi kavramaları, ekiplerin birbirlerinin yaptığı işleri iyi bilmeleri, aynı anlayışla ve aynı amaca ulaşmak için çalışmalarına büyük önem verilmelidir.

TSP organizasyonda ortaya çıkan sorunlar; etkili bir sistem tasarımı, uyumlu ekip çalışma süreci ve yönetimi ile olabildiğince etkisizleştirilmiş ve minimize edilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda, ekiplerin ve kişilerin görev ve sorumlulukları belirlenmiş; tüm ekiplerin bu görev ve sorumlulukları anlamaları, net değerlendirmeleri ve öz eleştiri yapabilmelerine yönelik olarak sürekli, gündemli ve işlevsel toplantılar yapılmış; portal oluşturulmuş, paylaşımlar bu iki ortamda da sürekli ve aksatılmadan yerine getirilmiştir. Uygulama dönemlerinde de ekip toplantıları, öğretim süreci içinde hem bir ara değerlendirme görevi görmekte hem de bir güdüleme unsuru olarak işe koşulmaktadır.

Bu bölümde değinilecek önemli sorunlardan biri de Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi konusunda çalışan uzmanlaşmış ekiplerin henüz oluşmamasıdır. Bu nedenle, iş akışında ekipler arasında çeşitli sorunlar ortaya çıkabilecektir. Örneğin sadece konuşan iki kişinin ağız ve beden diline odaklanması gereken bir çekimde senaristin, sanatlı ifadeler sunması; oyuncunun, eğitimini aldığı sahne dilini kullanmakta ısrar etmesi; kameramanın, farklı açılardan derin çekimler peşinde olması; ekranda kayan bulutlar izlenirken öğretilmesi gereken dil yapılarının arka planda ve sanatlı ifadelerin arasında kaybolup gitmesi ya da ölçme değerlendirme uzmanının A1 düzeyi sınavında, soru kökünde, B2 düzeyine ait bir konu olan sıfat fiilleri kullanması karşılaşılabilecek örnek durumlardır. Kısacası, programda yer alan her ekibin kaygısı farklı olabilmektedir. Bu sorunların önüne geçilebilmesi için program yöneticilerinin, daha işin başında, amacın tüm ekipler tarafından doğru anlaşılması için çaba sarf etmesi gerekmektedir.

Ders İçeriği Oluşturma ile İlgili Sorunlar

Dünyadaki siyasal, kültürel, teknolojik ve eğitsel gelişmelere bağlı olarak son on yıl içinde Türkçe öğrenmek isteyen yabancıların sayısında hızlı bir artış gözlenmektedir. Bu konuda, Türkiye'ye gelen Erasmus Programı öğrencilerinin yurt içinde; Yunus Emre Enstitüsünün çalışmalarının yurt dışında önemli katkıları vardır. Ancak Türkçe öğretiminde kullanılacak kaliteli ders malzemelerinin aynı hızla hazırlandığını, bir rekabet ortamının oluştuğunu söylemek güçtür. Yabancılar Türkçe dil bilgilerinin ve beraberinde kültürün nasıl verilmesi gerektiği konusunda yapılan çalışmalar oldukça sınırlıdır, uzaktan öğretimi konusunda ise çalışma bulunmamaktadır. Bu nedenle TSP hazırlık sürecinde Türkçe ekibi tarafından aşamalı bir çalışma planlanmıştır.

Bu süreçte ders içeriği oluşturma çalışmalarına, Yabancılar Türkçe öğretimi için hazırlanmış olan tüm ders malzemelerinin incelenmesi ile başlanmıştır. Dil düzeylerinin sayısı ve içeriği konusunda AB Diller için Ortak Başvuru Metni esas alınmış; A1, A2, B1, B2, C1, C2 olmak üzere altı düzeyli bir dil öğretim programı planlanmıştır. Her düzeyde, Metin'de önerilen dört alan; kişisel, alan, kamu alanı, mesleki ve eğitsel alan göz önünde bulundurulmuştur. Bu alanlar çerçevesinde, kazandırılması gereken becerileri ifade eden dilbilgisi eşleştirmeleri yapılmıştır. Animasyon ve örnek olay videolarında; mekânlar, kurumlar, kişiler, nesnelere, olaylar, işlemler ve metinler zengin bir biçimde kullanılmaya çalışılmış; bu ortamlar için iletişimsel dil faaliyetlerini kazandıracak durumsal bağlamlar oluşturulmuştur.

Teknik Sorunlar

Teknik sorunlar, genellikle öğrencilerin dersleri takip ettikleri ve dersin gereklerini yerine getirdikleri sırada ya da danışmanlıklar, özellikle de eşzamanlı danışmanlıklar, sırasında karşılaşılan sorunlardır. Bu konuda karşılaşılan en temel sorunlar; öğrencilerin bilgisayar donanımlarındaki

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

eksikler, kamera ve/veya mikrofonu kullanma ile ilgili olarak yaşadıkları sorunlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Öğrencilerin temel bilgisayar okuryazarlığı becerilerinin olmaması, sorunun önemli bir bölümünü teşkil etmektedir. Örneğin, öğrencilerin belirli güncellemeleri zamanında yapmaması, basit eklentileri sisteme kuramaması, Yönergelerde belirtilen kurallara uymaması gibi nedenler sorun yaratabilmektedir.

Bu tür sorunlar; telefon, e-posta, çok dilli destek masası hizmetleri ile aşılabilmektedir. Öte yandan destek masasında bulunan görevliler, öğrencilerin eşzamanlı danışmanlık hizmeti aldıkları sırada sistemde hazır bulunarak olası sorunları da çözmektedir.

Sisteme katılan öğrenciler için teknik konularla ve öğrenme süreçleri ile ilgili olarak metinler, görsel öğeler ve animasyonların yer aldığı yönergeler (Türkçe, Almanca, Fransızca ve İngilizce) hazırlanmıştır. Farklı uluslardan da olsa, genel bir alışkanlık olarak, öğrencilerin dikkatleri çekilmezse yönergeleri okumadıkları gözlenmiştir.

Öğrenme Alışkanlıkları ile İlgili Sorunlar

Bugüne kadar, programa katılan öğrenciler 17-65 yaş aralığında olmuştur. Dolayısıyla öğrencilerin örgün bir eğitim geçmişi vardır. Bu bölümdeki sorunlar, öğrencilerin örgün öğrenme çevrelerinden getirdikleri alışkanlıkları, uzaktan öğrenme çevrelerinde sürdürme çabalarından kaynaklanmaktadır.

Bilindiği gibi, çevrimiçi öğrenme çevrelerinde öğrenciler, geleneksel öğrenme çevrelerinden daha aktif ve daha katılımcı olmak zorundadır. Bu ortamlarda, kendi öğrenme sorumluluğunu alan öğrenciler belirli etkinlikleri günü gününe aksatmadan yaparak ilerlemeli ve belirlenen tüm etkinliklere katılarak bireysel katkıda bulunmalıdır. İşte bu noktada, geleneksel, yüz yüze öğrenmede sıkça karşılaşılabildiğimiz “kalabalıkta kaybolma” duygusu ve pasif öğrenen olma çabası, çoğu zaman öğrencilerin ortama adaptasyonunda sorun yaratabilmektedir.

Bu sorun, gerek danışmanların öğrencileri sürekli olarak derse katılmaya teşvik ederek verdikleri destek gerekse ders ortamında yer alan sürükleyici tasarım öğeleri yoluyla çözülmeye çalışılmıştır. Programın tasarımında danışmanların ve teknik destek elemanlarının öğrenci destek yaklaşımı, öğrencinin gerek duyduğu anda ve gerek duyduğu sürece yanında olacak şekilde planlanmıştır.

Öğretme Alışkanlıkları ile İlgili Sorunlar

Karşılaşılan bir diğer sorun da tıpkı öğrencilerin öğrenme alışkanlıklarını sisteme taşımaları gibi sanal sınıflarda danışmanlık görevini yapan öğreticilerin de öğretme alışkanlıklarını sisteme taşımaları olmuştur. Sanal sınıflarda öğreticilik görevini yapan Türkçe uzmanları da örgün eğitim görmüş, bu programa kadar olan sürede de örgün eğitim vermiş öğretim elemanlarıdır. Uzaktan Türkçe Öğretimi, bu programla ilk kez gerçekleştirilmektedir. Öğreticiler, bu alanın eğitiminin alındığı ya da tecrübe kazanıldığı bir sistemle daha önce karşılaşma imkânı bulamamışlardır. Bu nedenle, öğrencilerde olduğu gibi, öğreticilerde de sisteme adaptasyon sorunu yaşanmıştır.

Bu sorunu aşmak için öğreticilere yönelik olarak öğretim tasarımı, uzaktan eğitim, çevrimiçi öğretim ve olanakları konularında ve özellikle sanal sınıf öğreticiliği konularında oryantasyon eğitimine başvurulmuştur. Dahası, bu noktadaki eğitimler standartlaştırılarak yine çevrimiçi ortamlarda hazırlanmaya başlanmıştır. Böylelikle sisteme sonradan dâhil olabilecek yeni öğreticiler, oryantasyon eğitimini uzaktan da alabileceklerdir.

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

Öğreticilerin yaşadığı bir diğer sorun da yine öğrencilerde olduğu gibi bilgisayar donanımına ilişkin sorunlar ya da kamera ve/veya mikrofonu kullanma ile ilgili sorunlar olmuştur. Destek masası ve teknik sorunlarla ilgili ekip, öğretmenlere de sürekli destek sağlamaktadır.

Akreditasyon Sorunları

Açıldığı günden bu yana öğrenci sayısı hızla artan TSP’ de şu anda yurt içinde ve yurt dışında yaşayan yabancılar ve Türkler ile Erasmus Programıyla Anadolu Üniversitesinde bulunan öğrenciler olmak üzere çok sayıda katılımcı bulunmaktadır.

Program sonunda katılımcılar, belirlenen değerlendirme ölçütlerini karşıladığı takdirde, T.C. Anadolu Üniversitesi onaylı sertifika almaktadır. Bu sertifika, programın başarıyla tamamlandığını göstermekte; ancak farklı kurum ve amaçlar için henüz “resmî bir dil yeterliliği belgesi” özelliği taşımamaktadır. Diğer bir deyişle program sonunda sertifika almaya hak kazanan katılımcılar, bugün itibarı ile sertifikalarını sadece bireysel gelişimlerini gösterme amacıyla kullanabilmektedir.

Bu durum, bazı katılımcılar açısından önemlidir. Ancak henüz, tüm dünyada geçerliliği olan herhangi bir Türkçe sertifikasyonu bulunmamaktadır. Bu, sadece TSP’nin değil Türkçeyi yabancı dil olarak öğreten bütün kurumların ortak sorunudur.

Yönetmelik Sorunları

Türkiye’de çevrimiçi ortamlarda, sadece dil öğretiminde değil herhangi bir konunun öğretilmesinde de sıkça yaşanan önemli bir sorun, uzaktan öğretim süreçlerine yönelik uygun veya tam bir yönetmeliğin bulunmamasıdır. Bu noktada iki konu, sorun oluşturmaktadır: İlki, uzaktan alınan kredilerin yetkili kurumlarca denkliğinin sayılmaması; ikincisi, ders verenlerin ücretlendirilememesi, verilen derslerin ders yükü olarak gösterilememesidir.

TSP’de bu sorunlardan ilki, öğrencilerin aldıkları derslerin, Üniversitenin ders havuzunda ECTS ağırlığının belirlenerek kredilendirilmesiyle çözülmüştür. Böylece, örneğin Erasmus Programıyla gelen öğrenciler, aldıkları Türkçe derslerini kredileri arasında saydırabilmektedir. İkinci sorun ise henüz tam anlamıyla çözümlenememiştir. Kurumlar bu soruna kendi imkânları ile çözüm getirme yoluna gitmektedir. Hâlihazırda diğer örgün eğitim kurumlarında bazı derslerin uzaktan eğitim yolu ile verilmesi ve öğretim elemanlarının bazı etkinlikleri uzaktan sürdürmesi, bu soruna yönelik geçici çözümlerin temelini oluşturan yaklaşımlar olmuştur.

SONUÇ

Alan literatürü incelendiğinde teknoloji desteği alınarak yapılan öğretimin geleneksel öğretimden daha etkili olduğu görülmektedir (Akın, E. - Çeçen, M.A, 2015). Dil öğretimi alanında da teknolojinin kullanılması giderek yaygınlaşmaktadır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin bu gelişmelerden etkilenmesi de kaçınılmazdır. Henüz çevrimiçi olarak derslerin gerçekleştirildiği, eğitmenler tarafından birebir geri bildirimlerle öğrencilerin değerlendirildiği çok az program bulunmaktadır (Yılmaz-Babacan, 2015); ancak Türkçe öğrenme taleplerindeki artışa ve hızla gelişen teknolojiye bağlı olarak bu alanın hızla gelişeceği söylenebilir.

Sonuç olarak vurgulanması gereken en önemli nokta, 2005 yılında TSP için tasarım çalışmalarına başlandığında, uzaktan Türkçe öğretimi için fikir verebilecek benzer bir programın olmamasıdır. Bu durumda, program tasarımından başlayarak öğretilecek dil bilgisi içeriklerinin uzaktan öğretime uyarlanmasına kadar her adım ilk kez çalışılmıştır. Dolayısıyla TSP, Anadolu Üniversitesinin tamamen özgün bir programı olarak doğmuştur. Bugüne kadar da yabancılarla uzaktan Türkçe öğretimi alanında, bu kapsamda bir program yapılmamıştır. Dolayısıyla TSP, alanında dünyadaki bilgi birikimi karşısında kendisiyle yarışan bir program hâline gelmiştir. Yine ayrıca ifade edilmelidir ki TSP, başladığı tarihten itibaren sürekli gelişen, öğrenen ve bunu sürekli

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

iyileştirmek için değerlendiren bir yapıya sahiptir. Tüm çalışanları tarafından en başta bir sosyal sorumluluk projesi olarak değerlendirilen bu program, yüksek öğrenci sayılarını değil gelişen teknolojiye bağlı olarak sürekli kendini geliştirmeyi hedeflemektedir.

Dünyada açık ve uzaktan eğitimin artan önemi ve kullanımı, çok çeşitli ve zengin öğrenme ortamları sağlaması, dil öğretimi için çok sayıda aracın birlikte işe koşulabilmesi, coğrafya engelini ortadan kaldırarak farklı coğrafyalardan öğrencileri bir araya getirebilmesi, esnek zaman gibi çeşitli avantajları sayesinde uzaktan yabancı dil öğretim programları giderek artmaktadır. TSP, proje ekibi için, hem teknoloji aracılığıyla uzaktan Türkçe öğretmek hem de karşılaşılabilecek sorunlara çözüm getirmek anlamında çok önemli bir deneyim olmuştur. Programın hazırlık ve uygulama süreçlerinde karşılaşılan sorunlara çözümler geliştirilmeye çalışılmıştır. Daha pratik çözümlerin geliştirilebilmesi için yabancı dil olarak uzaktan Türkçe öğretimi alanında rekabeti de getirecek yeni programlara ihtiyaç duyulmaktadır.

ÖNERİLER

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi, son yıllara kadar üzerinde yeterince durulmamış bir konudur. Buna karşın Türkçe öğrenmek isteyenlerin sayısı giderek artmaktadır. Yabancı bir dil olarak uzaktan Türkçe öğretiminin ders malzemesi ve öğretilecek içeriğe ilişkin sorunlarının önemli bir kısmı, yüz yüze öğretimde de karşılaşılan sorunlardan oluşmaktadır. Üzerinde çalıştığımız Uzaktan Türkçe Öğretimi Programına da dayanarak bu konudaki sorunlar için önerilerimizi şöyle sıralayabiliriz:

TSP'ye olan talepler, Türkçenin uzaktan öğretimine de büyük ilgi olduğunu göstermektedir. Bu tür programların artması, beraberinde rekabet ortamını da getireceğinden alanda kaliteli örnekleri görmek mümkün olabilecektir.

Türkçenin yabancı bir dil olarak öğretiminin önemi üzerinde yazmanın ya da bu konuda tespit çalışmaları yapmanın zamanı geçmiştir. Öğretim konusuna, öğretim malzemelerinin üretimine yoğunlaşılması gerekmektedir.

Dil öğretiminde kullanılan diğer uzaktan öğretim formlarının da araştırılması, geliştirilen örneklerin incelenmesi; dil öğretiminde teknoloji kullanımını geliştirecek ve yeni düşüncelerin doğmasını sağlayacaktır.

Türkçe öğretiminde dil düzeylerinin oluşturulması üzerinde çalışılmalı, ana ve ara düzeylerin dil bilgisel içeriği oluşturulmalıdır.

Türkçenin uzaktan öğretiminde, dil bilgisi malzemesinin desenlenmesi, sıralanması üzerine yapılacak çalışmalara büyük ihtiyaç duyulmaktadır.

Hangi dil bilgisi ögesinin nasıl bir sunumla ifade edilmesi gerektiği, kullanılacak ortamlar ve araçlar üzerinde çalışılması gerekmektedir.

Uzaktan dil öğretimi, farklı alanları bir araya getiren bir alandır; ekip çalışmalarıyla gerçekleştirilebilmektedir. Kaliteli programların hazırlanabilmesi için uzmanlaşmış ekipler oluşturulmalıdır.

KAYNAKÇA

AÇIK, F. (2008). Türkiye'de Yabancılara Türkçe Öğretilirken Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *Uluslararası Türkçe Eğitimi ve Öğretimi Sempozyumu*. Gazimağusa, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
http://turkoloji.cu.edu.tr/YENI%20TURK%20DILI/fatma_acik_yabancilara_turkce_ogretimi.pdf

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

- ADİYAMAN, Z. (2001). Uzaktan Eğitim Yoluyla Yabancı Dil Öğretimi. *The Turkish Online Journal of Educational Technology TOJET*, 1 (11), s. 92 – 97
- AKIN, E. ve ÇEÇEN, M.A. (2015). Çoklu Ortama Dayalı Türkçe Öğretimine ve Çoklu Ortam Araçlarına Yönelik Öğrenci Görüşleri Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 10/7 Spring 2015, p. 51-72, ISSN: 1308-2140, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8229>, ANKARA-TURKEY
- BÜYÜKARSLAN, A. (2007). Yabancı Dil Türkçenin Öğretilmesinde Yeni Yöntemler: Bilişim Uygulamaları, Çözüm Önerileri. I. *Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu*, ÇANAĞKALE <http://turcologie.ustrasbg.fr/dets/images/travaux/ali%20buyukaslan.%20yabanci%20dil%20turkce.pdf>
- ÇAKIR, H. (2003). Web Destekli Eğitimin Cobol Programlama Dili Dersindeki Öğrenci Başarısına Etkisi. *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4, s. 44-54
- ERDEM M.D., GÜN, M., ŞENGÜL, M. ve ŞİMŞEK, R. (2015). Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kullanılan Okuma Metinlerinin Öğretim Elemanlarının Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni ve İşlevsel Metin Özellikleri Kapsamında Değerlendirilmesi, Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 10/3 Winter 2015, p. 455-476, ISSN: 1308-2140, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8020>, ANKARA-TURKEY
- KARTAL, E. (2005). Çoklu-Ortamlı Yazılımların Fransızcanın Yabancı Dil Olarak Öğretimindeki Yeri ve İşlevleri. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18 (2), s. 231-244
- KAYABAŞ, B.K. (2014). Dil öğretiminde Online Değerlendirme: Türkçe e-Sertifika Programı Örneği. *Journal of Research in Education and Teaching (JRET)*, 3 (3), s. 181-188
- MUTLU M. E. ve ÖZÖĞÜT ERORTA, Ö. (2008). Uzaktan Dil Öğretiminde Yeni Öğrenme Ortamları: Anadolu Üniversitesi Türkçe Sertifika Programları Örneği. I. *Uluslararası Eğitim ve Kültür Bağlamında Avrupalı Türkler Kongresi*. ANVERS-BELÇİKA <http://ue.anadolu.edu.tr/By/Documents/Yayinlar/2012/PDF/UzaktanDilOgretimindeYeniOgrenmeOrtamlari.pdf>
- WANG, Y. (2004). Supporting Synchronous Distance Language Learning with Desktop Videoconferencing. *Language Learning & Technology*, 8 (3), s. 90-121
- YILMAZ, F. ve BABACAN, G. (2015). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Podcast Kullanımı. Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 10/3 SWinter 2015, p. 51-72, ISSN: 1153-1170, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.7837>, ANKARA-TURKEY
- YÜCER, S. (2011). İnternet Yoluyla Türkçe Öğretimi ve Sorunları. *Gazi Üniversitesi Türkçe Araştırmaları Akademik Öğrenci Dergisi*, 1(1), s. 132-143

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

- PİLANCI, H., ÇALIŞKAN, H., AYDIN, C.H., KARADAĞ, N., SÖKER, N., SALTIK, O., KİP KAYABAŞ, B., (2015). “Uzaktan Türkçe Öğretim Programı (TSP): Hazırlık, Uygulama, Sorunlar ve Çözümler/ Distance Turkish Teaching Program (TSP): Preparation, Application Processes, Problems And Solutions”, TURKISH STUDIES -International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-, ISSN: 1308-2140, (Prof. Dr. Şefik Yaşar Armağanı), Volume 10/11 Summer 2015, ANKARA/TURKEY, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8583>, p. 1277-1296.

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

